

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

1 (4) 2024

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 1(4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори. сиёсий фанлар номзоди. профессор.

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети Тарих факултети доценти

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гўлнора Абдукаҳхаровна –
т

Гурдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;
Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарқанд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодири Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Электрон журнал **1368-сонли гувоҳнома** билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEM S TEAM” масъулияти чекланган жамияти.

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Mustafoyev Abubakr Muhiddin o'g'li</i> XIII VA XIV-ASRDA YASHAB IJOD ETGAN BUXORO FAQIHLARI VA ULARNING ASARLARI TAVSIFI (1-qism).....	9-14
<i>Mirzayev Avazbek</i> ANDIJON TAJRIBA PAXTA DALASI TARIXINING ARXIV HUJJATLARIDA YORITILISHI	15-21
<i>Алиджанова Лазизахон Аббасовна</i> ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАРДА ДИН ВА ТАБОБАТ МАСАЛАСИНИ ЎРГАНИШДАГИ ЁНДАШУВЛАР	22-28
<i>Sobirov Sardorbek Abdusattor o'g'li</i> XIX-ASRNING IKKINCHI YARMIDA SHARQIY TURKISTONDA ROSSIYA VA BRITANIYA IMPERIYALARI RAQOVATI	29-34
<i>Джалолов Бахром Джамолович</i> СОВЕТ ҲОКИМИЯТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА “ПАХТАЯККАҲОКИМЛИГИ” СИЁСАТИ ВА БОЛАЛАРГА КЎРСАТГАН ТАЪСИРИ	35-39
<i>Махматкулова Нозикой Чориёевна</i> О'ЗБЕКИСТОНДА XX ASRNING IKKINCHI YARMIDA IRRIGATSIYA-MELIORATSIYA VA QISHLOQ XO'JALIGINI MEKANIZATSIYALASH SOHASIDA YURITILGAN KADRLAR SIYOSATI	40-45
<i>Ochilov Farhod</i> O'ZBEKISTONDA O'ZINI O'ZI BOSHQARISH ORGANLARINING AHOLINI IJTIMOIIY NIHOYA QILISHDAGI FAOLIYATI	46-52
<i>Ҳамроева Нодира Нормуродовна</i> ЎЗБЕКИСТОНДА ЕР-СУВ ИСЛОҲОТИ ЖАРАЁНИДА ИЖТИМОИЙ МУОММОЛАР	53-58
<i>Мамажонов Алишер, Алишеров Абдувоҳид Алишиерович</i> ЎЗБЕКИСТОНДА ГИДРОЭЛЕКТР СТАНЦИЯЛАРНИНГ БАРПО ЭТИЛИШИ ТАРИХИ	59-65
<i>Tursunov Ravshan Normuratovich</i> XIX-ASRNING IKKINCHI YARMI – XX-ASR BOSHIDA TURKISTON O'LKASIDA SODIR BOLGAN ZILZILALAR TARIXIGA BIR NAZAR	66-71

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

<i>Умурзакова Мўътабархон Нодир қизи</i> СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ СОҲАСИНИ ТИББИЙ СУҒУРТА АСОСИДА МОЛИЯЛАШТИРИШ МОДЕЛИ	72-78
<i>Ro'zmetov Bahodir Shomurotovich</i> TURIZMDA XIZMATLAR MOHIYATI VA UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDAGI O'RNI	79-90
<i>Shanazarova Nilufar Baratovna</i> MILLIY IQTISODIYOTDA TRANSPORTNING AHAMIYATI	91-99
<i>Рахимов Ойбек Бахтиёрович</i> АВТОТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИ СУҒУРТА ҚИЛИШНИНГ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ МОХИЯТИ	100-109

<i>Болтаев Нурали Шираматович</i> АГРАР ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА КАДРЛАР САЛОҲИЯТИНИ БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ АСОСИДА КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ ЙЎНАЛИШЛАРИ	110-118
<i>Эрханов Муҳаммаджон Абсайитович</i> ДАВЛАТНИНГ ХАЛҚАРО РЕЙТИНГ ВА ИНДЕКСЛАРДАГИ ЎРНИНИ ЯХШИЛАШДА ИҚТИСОДИЙ БАРҚАРОРЛИКНИНГ ЎРНИ	119-124
<i>Жураева Гульзира</i> АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛЕ И УСЛУГАХ В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ	125-130
<i>Akbarov Husan O'zbekxonovich</i> BOG'DORCHILIKDA TEXNIK SAMARADORLIKNI TAHLIL ETISHNING PARAMETRIK VA NOPARAMETRIK USULLARI	131-136
<i>Yaqubova Yulduz Raimovna</i> KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING ISHLAB CHIQRISHINI SAMARALI AMALGA OSHIRISH KO'RSATKICHLARI	137-147
<i>Rahimbayev Akmal Azatboevich</i> ЎЗБЕКИСТОН ҲУДУДЛАРИНИ САНОАТГА ИХТИСОСЛАШУВ ДАРАЖАСИНИ ТАРМОҚЛАР БЎЙИЧА АНИҚЛАШ	148-157
<i>Saidmurodov Feruz Sodiqjon o'g'li</i> SAMARALI SOLIQ SIYOSATI-INNOVATSION RIVOJLANISHGA O'TISHNING ASOSIY SHARTI	158-170
09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ	
<i>Наврўзова Гулчеҳра Нигматовна</i> БАҲОУДДИН НАҚШБАНД РУБОЙЛАРИНИ ШАРҲЛАГАН АЛЛОМА	171-175
<i>Шарифходжаева Наргиза Абдуманноновна</i> ФИЛОСОФИЯ СВОБОДЫ, РАВЕНСТВА И СОЦИАЛЬНОЙ СПРАВЕДЛИВОСТИ МУХАММАДА АЛИ ДЖИННЫ	176-181
<i>Nasimov Azizbek Azimovich</i> АХВОРОТЛАШГАН ЖАМИЯТ РИВОЖЛАНИШИДА АХЛОҚИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ МОНИЯТИ	182-186
<i>Norkulov Olim Nasimovich</i> GLOBALLASHUV JARAYONIDA MIGRATSIYANING AHOLI AXLOQIY QADRIYATLARIGA TA'SIRI	187-191
<i>Xasanov Boburjon Hakimovich</i> ОММАВИЙ НОРОЗИЛИКЛАРНИ ОЛДИНИ ОЛИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	192-197
<i>Quramboyev Alisher Maxsudovich</i> YANGI O'ZBEKISTON VA IJTIMOY DAVLATCHILIK	198-204
<i>Raxmonberdiyev Islombek Ilxom o'gli</i> SIVILIZATSIYALAR TARAQQIYOTIDA MADANIYATLAR TO'QNASHUVINING IJTIMOY- FALSAFIY AHAMIYATI (Samyuel F. Xantingtonning "Sivilizatsiyalar to'qnashuvi" asari asosida).....	205-214

<i>Shukurov Orif Jumaboyevich</i> JAMIYATDA YOSHLARNING IJTIMOYIY AKTIVLIGINI OSHIRISH XUSUSIYATLARI VA TAMOYILLARI	215-219
10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ	
<i>Akhmedov Oybek Saporbayevich</i> THEORETICAL OVERVIEW OF THE DEFINITION “TERM” AND “TERMINOLOGY” IN LINGUISTIC SURVEYS	220-227
<i>Ravshanova Gulrukhbegim Qaxramon qizi</i> ЯНГИ ЎЗБЕК ШЕЪРИЯТИДА ҲАЖВНАВИСЛИК АНЪАНАСИ	228-232
<i>Ortiqova Mavluda Nurmahammadovna</i> AQOID ILMIDA KAROMAT TUSHUNCHASI VA BADIY ADABIYOTDAGI TALQINI	233-237
<i>Uliqova Mavludaxon</i> “QON-QARINDOSH” KONSEPTINI FONETIK-FONOLOGIK SATHDA NAMOYON BO’LISHI	238-243
<i>Rahmonov Asror ibni Nusrat</i> HERMANN HESSE HAYOTI, IJODI VA ADABIYOTDAGI O’RNI	244-252
<i>Raxmatova Dilafruz Nusratilloevna</i> SAMARQAND JADIDCHILIK MAKTABI VAKILLARI ASARLARINING TIL XUSUSIYATI	253-258
<i>Djuraeva Muxlisa Shadiyarovna</i> INGLIZ VA O’ZBEK TILLARIDA OILAVIY NUTQDAGI IJTIMOYIY-MADANIY FARQLAR	259-265
<i>Vokhidova Tamanno Saidjonovna</i> MEDIALINGUISTICS AS A MODERN SCIENTIFIC DIRECTION	266-271
<i>Djurayeva Shahlo G’ulom qizi, Sattarova Ismigul Baxtiyorovna</i> INGLIZ ADABIYOTLARIDA KIRITMA BIRLIKLARINING BADIY SEMANTIKASI	272-277
12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР	
<i>Uzakova Go’zal Sharipovna</i> O’ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA “YASHIL QURILISH”NI AMALGA OSHIRISHNING HUQUQIY MASALALARI	278-286
<i>Murzaev Shuxrat Shavkatovich</i> СУЩНОСТЬ И СОДЕРЖАНИЕ КАТЕГОРИИ ПРАВОПОНИМАНИЯ	287-293
<i>Qosimov Botirjon Ma’rufjon o’g’li</i> SUD HOKIMIYATINING MOLIYAVIY MUSTAQILLIGI: KONSTITUTSIYAVIY TAHLIL	294-301
<i>Islombek Abdikhakimov</i> QUANTUM COMPUTING AND LEGAL READINESS FOR E-GOVERNMENT SERVICES	302-309
<i>Hodjaeva Shirinxon Olimxon kizi</i> ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СУДЕБНОЙ СИСТЕМЕ	310-315
<i>Jiyenbayev Bahadir Ospanovich</i> EKOLOGIK AUDITNI HUQUQIY TA’MINLASHNING AYRIM XUSUSIYATLARI: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA	316-322
<i>Aliyev Sobir Tursunboevich</i> СУД ҲУКМИНИ ЧИҚАРИШ ЖАРАЁНИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА РАҚАМЛАШТИРИШ ИМКОНИАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	323-329

Адембаев Аралбай Куралбаевич

АЙРИМ ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАР ЖИНОЯТ ҚОНУНЛАРИДА ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ
ҲАРАКАТИ ЁКИ УЛАРДАН ФЙДАЛАНИШ ХАВФСИЗЛИГИ ҚОЙДАЛАРИНИ БУЗИШ УЧУН
ЖАВОБГАРЛИК МАСАЛАЛАРИ 330-339

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Матенов Рашид Бекимбетович, Анатолий Викторович Тряпельников

ЮРИДИЧЕСКИЙ ТЕКСТ КАК ОБЪЕКТ ОБУЧЕНИЯ РУССКОМУ ЯЗЫКУ СТУДЕНТОВ-
ЮРИСТОВ: ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ И МЕЖОТРАСЛЕВЫЕ
ПЕРСПЕКТИВЫ 340-346

Xajiyeva Iroda Adambayevna

TALABALARGA ZAMONAVIY O'ZBEK SHE'RIYATI VA FOLKLOR MUNOSABATINI
TUSHUNTIRISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING O'RNI 347-351

Ayatov Raximberdi Ibragimovich

XORIJIIY TILDA TURIZM VA MEHMONXONA BIZNESI SOHASIGA OID SO'Z VA IBORALARNI
O'QITISHDA TIL KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH 352-357

Saidova Dilobar Ikrambayevna

MEHRIBONLIK UYLARI TARBIYALANUVCHILARIDA IJTIMOIIY XULQ-ATVORNI
RIVOJLANTIRISH ZARURATI 358-361

Eshqobilov Elmurod Menglimurod o'g'li

KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV ASOSIDA BO'LAJAK JISMONIY TARBIYA O'QITUVCHISINING
KASBIY-PEDAGOGIK IJODKORLIKNI RIVOJLANTIRISH
METODIKASI 362-367

Ҳамдамова Шахноза Юсупалиевна

ТИББИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ФАНЛАРАРО ИНТЕГРАЦИОН ЁНДАДАШУВ АСОСИДА
ТАЛАБАЛАРНИ КАСБИЙ ЛАЁҚАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ 368-375

Janonova Sitora Berdinazarovna

ТА'ЛИМ ВА ТАРБИYA ТАРАҚҚИYOTИДА КОММУНИКАТИV КОМПЕТЕНСИYA
TUSHUNCHASINING O'RNI 376-381

Турсунбоева Мухлиса Анвар қизи

ТАБИИЙ ФАНЛАР ФАКУЛЬТЕТЛАРИДА ИНГЛИЗ ТИЛИНИ КАСБГА
ЙЎНАЛТИРИЛГАНЛИК АСОСИДА ЎҚИТИШ ПЕДАГОГИК МУАММО
СИФАТИДА 382-387

Bakhadirova Shoxina Nadir kizi

INGLIZ TILIDA GAPIRISH KO'NIKMASINI RIVOJLANTIRISHGA YO'NALTIRILGAN MASHQ VA
TOPSHIRIQLARNI ONLINE KO'RINISHDA O'QITISH 388-392

Qurbonova O'lmasoy Usmonovna, Niyozova Shohista Nusratilloevna

OILA BARQARORLIGINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK OMILLARI 393-397

Xudayberdiyeva Mahliyo Zayniddin qizi

BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA KOMMUNIKATIV YONDASHUV ASOSIDA KASBIY SIFATLARINI
RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI VA INNOVATSION
METODLARI 398-403

Jiyenbayev Baxadir Ospanovich
O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi,
Qoraqalpog'iston Respublikasi mintaqaviy o'quv markazi
Huquqiy fanlar sikli katta o'qituvchisi
Email: baxadirjiyenbayev@gmail.com

EKOLOGIK AUDITNI HUQUQIY TA'MINLASHNING AYRIM XUSUSIYATLARI: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA

Annotatsiya. Ushbu maqolada hozirgi davrda ekologik auditni huquqiy ta'minlashning ahamiyati, ekologik auditni huquqiy ta'minlashda milliy va xorijiy davlatlar tajribalari, shuningdek, ushbu sohani tartibga soluvchi ekologik audit to'g'risidagi qonunning o'ziga xos xususiyatlari hamda mamlakatimizda ushbu sohaga bo'lgan munosabatlarni va ular bo'yicha olib borilayotgan ilmiy izlanishlar, shuningdek ushbu masala yuzasidan takliflar bayon etilgan.

Kalit so'zlar: ekologik audit, ekologik ekspertiza, atrof tabiiy muhitni muhofaza qilish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, sanoat korxonalari, ekologik auditor.

Jiyenbayev Bakhadir Ospanovich
National Guard of the Republic of Uzbekistan
Regional Training Center of the Republic of Karakalpakstan
senior teacher of the Cycle of Legal Sciences

SOME FEATURES OF LEGAL SUPPORT OF ENVIRONMENTAL AUDIT: NATIONAL AND FOREIGN EXPERIENCE

Article. This article discusses the importance of legal support for environmental auditing in the modern period, the experience of domestic and foreign countries in the legal support of environmental auditing, as well as the features of the law on environmental auditing that regulates this area, as well as the attitude towards this area in our country and scientific research, which can be carried out on them, as well as proposals on this issue.

Key words: environmental audit, environmental assessment, environmental protection, rational use of natural resources, industrial enterprises, environmental auditor.

Жиенбаев Бахадир Оспанович
Национальная гвардия Республики Узбекистан
Региональный учебный центр Республики Каракалпакстан
старший преподаватель цикла юридических наук Email:

НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО АУДИТА: НАЦИОНАЛЬНЫЙ И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

Аннотация. В данной статье рассматривается значение правового обеспечения экологического аудита в современный период, опыт отечественных и зарубежных стран по правовому обеспечению экологического аудита, а также особенности закона об экологическом аудите, регулирующего эту сферу, а также как об отношении к этой области в нашей стране и научных исследованиях, которые могут проводиться по ним, а также предложения по этому вопросу.

Ключевые слова: экологический аудит, экологическая экспертиза, охрана окружающей среды, рациональное использование природных ресурсов, промышленные предприятия, экологический аудитор.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I1Y2024N43>

Kirish. So‘ngi yillarda mamlakatimizda amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, atrof-muhitning ifloslanishi tez sur‘atlar bilan o‘sishi davom etmoqda. Asosiy ekologik muammolar hanuzgacha o‘z dolzarbligini yo‘qotgani yo‘q. Atrof tabiiy muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish bugungi kunda mazkur sohada xalqaro va mintaqa miqyosida o‘zaro manfaatli aloqalarni o‘rnatish lozimligini taqozo etmoqda. Davlatimiz rahbari raisligida 2022-yil 2-fevral kuni chiqindilar bilan ishlash tizimini takomillashtirish va hududlardagi ekologik holatni yaxshilash, “Yashil makon” umummilliy loyihasini amalga oshirish bo‘yicha 2022-yildagi ustuvor vazifalar yuzasidan videoselektor yig‘ilishida “Bugun dunyo miqyosida texnika va texnologiya, sanoat yuqori darajada rivojlangan XXI asrda ekologiya bilan bog‘liq muammolar birinchi darajali muammo sifatida kun tartibiga chiqayotgani bejiz emas. Biz bu masalada faqat bugunni emas, yaqin va uzoq kelajakni o‘ylab ish tutmasak, ko‘zlagan maqsadimizga erisha olmaymiz”[1.], — deya ta’kidlaganligi bejiz emas.

Adabiyotlar tahlili va metodologiyasi. Mazkur maqolada qiyosiy-huquqiy tahlil, tizimlashtirish va mantiqiy sharhlash usullaridan foydalanildi.

Ushbu masala yuzasidan ekologik audit tushunchasiga olimlar tomonidan bildirilgan fikrlarga to‘xtalib o‘tsak, yuridik fanlar doktori, professor J.T.Xolmo‘minov o‘z asarlarida, ekologik audit tushunchasini quyidagicha ifodalaydi. Unga ko‘ra ekologik audit (ingliz tilida “audit” — “u eshitadi”) ekologik auditorlar yoki ekologik auditorlik tashkilotlarning atrof-muhitga ta’sir ko‘rsatuvchi xo‘jalik faoliyatini mustaqil tekshirish va atrof-muhit va aholi salomatligiga salbiy ta’sirni kamaytirish bo‘yicha tavsiyalarini ishlab chiqishdan iborat bo‘lgan tadbirkorlik faoliyatidir. Ekologik audit ekologik-huquqiy normalarning amalga oshirilishida muhim vosita hisoblanadi[2; 110-b.].

Professor M.B.Usmonov, ekologik audit deganda ekologik auditorlar (firmalar) tomonidan qonun hujjatlarida belgilangan tartibda va shartlarda o‘tkaziladigan, atrof tabiiy muhit holatiga salbiy ta’sir ko‘rsatayotgan, ishlab turgan korxonalar va boshqa obyektlarni mustaqil ekologik ekspertiza qilish tushuniladi. Ekologik audit xo‘jalik va boshqa xil faoliyat obyekti mulkdorining qaroriga binoan o‘tkaziladi[3; 248-b.].

Ba’zi mualliflar[4; 91-b.] asarlarida ekologik audit – ekologik auditorlar tomonidan qonun hujjatlarida belgilangan tartibda va shartlarda o‘tkaziladigan, atrof tabiiy muhit holatiga salbiy ta’sir ko‘rsatayotgan, ishlab turgan korxonalar va boshqa obyektlarni mustaqil ekologik ekspertiza qilishdir.

Ushbu olimlarning fikriga qo‘shilgan holda shuni ta’kidlashimiz mumkinki, ekologik audit ishlab turgan korxonalar va boshqa obyektlarning atrof tabiiy muhitga va tabiiy resurslarga bo‘lgan zararini aniqlash, mustaqil baholash va tahlil qilishda asosli ma’lumotlar olishda dolzarb ahamiyatga ega bo‘lib hisoblanadi.

Darhaqiqat hozirgi davrda sanoat korxonalarini va ishlab chiqarish obyektlari tomonidan ishlab chiqarish jarayonida hosil bo‘layotgan maishiy va sanoat chiqindilari ham davlatimizda ekologik xavfsizlikni ta’minlashda bir qator muammolarni yuzaga keltirmoqda. Masalan: sanoat korxonalarida yiliga o‘rtacha 109,0 mln.tn sanoat hosil bo‘lmoqda, bugungi kunda

ularning 6,5 mln. tn., ya'ni 6 foizigina qayta ishlanmoqda. Sanoat chiqindilardan 91,5 mln. tn.si, ya'ni 84 foizi Navoiy va Toshkent viloyatlarida faoliyat olib borayotgan sanoat korxonalari hissasiga to'g'ri keladi. Mavjud 9,5 ming ga maydondagi 75 ta sanoat chiqindi poligonlarida 3,3 mlrd. tn. sanoat chiqindilari saqlanmoqda. So'nggi 4 yilda sanoat korxonalari 2 baravarga ortib, shaharlarda chang-gaz miqdori me'yordan 4 baravar oshgan. Atmosferaga tashlanmalarning 90 foizi Toshkent, Samarqand, Farg'ona, Andijon, Namangan, Qo'qon, Navoiy, Buxoro, Chirchiq, Angren, Olmaliq, Bekobod, Guliston va Nukus shaharlariga to'g'ri keladi.[5.]

Shuningdek, A.A.Nuridullaevning fikriga ko'ra "ekologik audit mazmunan auditdan farq qiladi. Xususan, 2000-yil 26-maydagi "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi (yangi tahriri) Qonun auditni iqtisodiy va moliyaviy tUSDagi auditorlik xizmatlarini ko'rsatish bilan bog'laydi. Ekologik audit esa, xo'jalik yurituvchi subyektning atrof tabiiy muhitga ta'sir ko'rsatishga oid barcha faoliyat sohaslarini qamrab oladi. Ya'ni, mazmunan ekologik auditning obyekti auditning obyektiga nisbatan kengroq doiradagi munosabatlarni qamrab oladi. Demak, ekologik audit va audit bir-biridan yuqoridagi jihatlari bilan farqlanadi" [6; 103-104-betlar.].

L.V.Chxutiashvili fikricha, ekologik audit – tashkilot yoki boshqa iqtisodiy obyekt to'g'risida ekologik axborotni olish va baholash, tegishli choralar ishlab chiqish hamda turli darajadagi qarorlar qabul qilishning vositasi hisoblanadi. Ekologik audit tashkilot faoliyatining nafaqat tabiatni muhofaza qilish, balki aholi va hududlar xavfsizligini himoya qilish sohasidagi qonunchilikka mosligini mustaqil, hujjatli tekshiruv sifatida namoyon bo'ladi[7; 56-b].

Boshqa manbalarda esa, "ekologik audit (lot. "auditus" – eshitish, tinglash) tashkilotni ekologik jihatdan tekshirish, undagi boshqaruvning atrof tabiiy muhitni saqlash nuqtai nazaridan ekologik samaradorligini baholash, ishlab chiqarish tizimlarining o'zini o'zi tozalash va ekologik xavfsiz mahsulot chiqara olish imkoniyatlarini tekshirishdan iborat" [8; 214-b.], deb baholanadi.

Ekologik audit atrof-muhitga ta'sir ko'rsatadigan xo'jalik faoliyatining turli jihatlari bo'yicha ma'lumotlarni to'plash va tekshirilayotgan obyektidagi ekologik vaziyatning eng to'liq ma'lumotlarini olishga imkon beradi. Ekologik audit natijalari va to'plangan ma'lumotlar asosida atrof-muhitni muhofaza qilish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va ekologik

xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi ma'lumotlarni tizimlashtirgan holda oldindan mavjud bo'lgan yoki yuzaga kelgan zararni bartaraf etishda ahamiyatli bo'lib hisoblanadi.

Muhokama va natijalar. Mamlakatimizda atrof tabiiy muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish hamda ekologik auditni huquqiy ta'minlashga doir bir qator normativ huquqiy hujjatlar qabul qilingan.

Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 15-martdagi O'RQ-678-son "Ekologik audit to'g'risida"gi qonuni ekologik audit sohasidagi o'zaro munosabatlarni tartibga solish, ekologik auditning asosiy vazifalari, asosiy prinsiplari, shakllari hamda ekologik audit ishtirokchilari huquq va majburiyatlarni belgilab beruvchi va uni huquqiy jihatdan ta'minlash masalalarini takomillashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuning bilan birga, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyevning 2022-yil 28-yanvar kunidagi PF-60-sonli "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"[9.]gi farmonning qabul qilinishi muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu farmon asosida tasdiqlangan "Harakatlar strategiyasidan — Taraqqiyot strategiyasi sari" tamoyiliga asosan ishlab chiqilgan yettita ustuvor yo'nalishdan iborat 2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida **"aholi salomatligi va genofondiga ziyon yetkazadigan mavjud ekologik muammolarni bartaraf etish etish bo'yicha** atrof muhitga ta'sir xavfi yuqori daraja (I toifa)dagi obyektlarning ifloslantiruvchi manbalaridan avtomatik ravishda namunalar olish tizimini tatbiq etish, atrof muhitning ifloslanish darajasini baholash mexanizmlarini takomillashtirish, atrof muhitni kuzatish, uning ifloslanish darajasini prognoz qilish, davlat ekologik nazoratini doimiy axborot bilan ta'minlash, ifloslantiruvchi manbalarining holati va atrof muhitga ta'siri ustidan monitoringni amalga oshirish va Respublika hududida amalga oshirilayotgan xo'jalik va boshqa turdagi faoliyatning ekologik talablarga muvofiqligini belgilash yuzasidan davlat ekologik ekspertizasini o'tkazish" kabi maqsadlarining belgilanishi mamlakatimizda ekologik auditni takomillashtirishda muhim bo'lib hisoblanadi.

Bundan tashqari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 31-oktabrdagi PF-5863-sonli "2030-yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston Respublikasining atrof muhitni muhofaza qilish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"[10.]gi farmoni va 2021-yil 30-dekabrda PQ-76-sonli "Atrof-muhitni muhofaza qilish hamda ekologik nazorat sohasidagi davlat organlari faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"[11.]gi qarori hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentabrdagi 541-sonli "Atrof-muhitga ta'sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida"[12.]gi, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 3-iyundagi 343-son "Atrof-muhitning ifloslanish darajasini baholash tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"[13.]gi qarorlarida atrof muhitni muhofaza qilish bo'yicha davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari, atrof-muhitga xavfli ta'sir ko'rsatuvchi obyektlar ro'yxati, tabiatni muhofaza qilish sohasidagi qonun hujjatlari buzilishlari profilaktikasi, ularni aniqlash va oldini olishning samarali mexanizmlariga alohida e'tibor qaratilgan. Bu esa atrof muhit auditidagi muammolarni bartaraf etishda muhim bo'lib hisoblanadi.

Bir qator xorijiy davlatlarda ham ekologik auditni huquqiy ta'minlash masalasiga doir bir qator normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilingan.

Jumladan, AQSHda atrof-muhitga zararli bo'lgan ta'sirlarni cheklash uchun qat'iy talablarni o'z ichiga olgan bir qator qonunlar qabul qilingan. Bular, birinchi navbatda, "Milliy

ekologik siyosat to'g'risida"gi, "Toza havо to'g'risida"gi, "Toza suv to'g'risida"gi qonunlar va boshqalar.

Shuni ham ta'kidlash kerakki, AQSHda ekologik audit nafaqat federal darajada, balki alohida shtatlar darajasida ham keng tarqalgan. Misol tariqasida Nyu-York shtatida 1988 yilda barcha davlat idoralari va davlat korxonalarini o'z faoliyatining ekologik auditini o'tkazishni talab qiluvchi qonunni qabul qildi va Davlat atrof-muhitni muhofaza qilish departamenti ekologik audit o'tkazish bo'yicha yo'riqnomalarni ishlab chiqadi va takomillashtiradi.

Ekologik audit MDH mamlakatlarida (Belarus, Qozog'iston, Ukraina) qonun va qonun osti me'yoriy-huquqiy hujjatlari darajasida mustahkamlangan. Shu munosabat bilan MDHning alohida davlatlarida ekologik auditni huquqiy ta'minlash amaliyotini ko'rib chiqish maqsadga muvofiq bo'lib hisoblanadi.

2004-yilda Ukrainada MDH davlatlari orasida birinchi bo'lib ekologik auditni amalga oshirishning asosiy huquqiy va tashkiliy asoslarini belgilovchi hamda tadbirkorlik subyektlarining ekologik barqarorligi va samaradorligini oshirishga qaratilgan "Ekologik audit to'g'risida"gi qonun qabul qilindi.

Ushbu Qonunda ekologik audit ekologik audit obyektini baholashning, shu jumladan faoliyatning ayrim turlari, chora-tadbirlari, shartlari, atrof-muhitni boshqarish tizimi va ushbu masalalar bo'yicha ma'lumotlarning muvofiqligini aniqlash uchun dalillarni to'plash va obyektiv baholashni, atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha Ukraina qonunchiligi va boshqa ekologik audit mezonlari talablarini o'z ichiga olgan hujjatlashtirilgan tizimli mustaqil jarayon hisoblanishi belgilangan.

Unga ko'ra ishlab chiqarishning aniq ekologik ko'rsatkichlari tahlili o'tkazildi. Nafaqat ekologik audit hisoboti va xulosalari, balki nomuvofiqliklar bayonnomalari va ularni bartaraf etish bo'yicha tuzatish ishlari ham ishlab chiqildi[14.].

Qozog'iston Respublikasida ekologik audit 2007 yilda Ekologiya kodeksi qabul qilingunga qadar quyidagi normativ-huquqiy hujjatlar bilan belgilangan va tartibga solingan:

- Qozog'iston Respublikasining 1997 yil 15 iyuldagi 160-1-sonli "Atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risida"gi Qonuni;

- Qozog'iston Respublikasining 1997 yil 18 martdagi 85-1-sonli "Ekologik ekspertiza to'g'risida"gi qonuni;

- Qozog'iston Respublikasi Hukumatining 2004 yil 23 avgustdagi 889-sonli "Litsenziyalash va ekologik auditorlik faoliyatini yuritishning ayrim masalalari to'g'risida"gi qarori[15.].

Belarus Respublikasining 1992 yil 26 noyabrdagi 1982-XII-sonli "Atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risida"gi Qonunining 97-moddasi korxonalarni xususiylashtirishda, shuningdek yuridik shaxs bankrot bo'lgan yoki tugatilgan taqdirda, yakka tartibdagi tadbirkorning bankrotligi yoki atrof-muhitga zararli ta'sir ko'rsatadigan faoliyatini tugatish, shuningdek Belarus Respublikasi qonun hujjatlarida belgilangan boshqa hollarda ekologik audit ushbu yuridik shaxs yoki yakka tartibdagi tadbirkorning o'z mablag'lari hisobidan majburiy ravishda amalga oshirilishi belgilangan.

Belarus Respublikasida ekologik audit quyidagi shakllarda amalga oshiriladi:

- faoliyati davomida atrof-muhitga zararli ta'sir ko'rsatadigan ekologik audit obyekti yoki obyektlarining sanitariya muhofazasi zonasi chegaralaridagi atrof-muhit holatini tekshirish;

- ekologik audit o'tkazilayotgan subyektning xo'jalik va boshqa faoliyati, shuningdek, atrof-muhit holatiga ta'sir ko'rsatadigan yoki ko'rsatishi mumkin bo'lgan inshootlar, ishlab chiqarish korxonalari, ustaxonalar va boshqa obyektlarning atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi qonun hujjatlari talablariga muvofiqligini tekshirish;

- hujjatlarning (loyihaviy, texnik, texnologik, ekspluatatsiya va boshqalar) atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi qonunchilikka muvofiqligini tekshirish;

- investitsiya loyihalarining atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi qonunchilikka muvofiqligini tekshirish;

- tabiiy va texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlarning yuzaga kelish ehtimolini baholash;

- atrof-muhitga yetkazilgan zararni baholash[16.].

Yuqoridagilarni umumlashtirib, MDH mamlakatlarida ekologik auditning huquqiy asoslari va tashkiliy-huquqiy mexanizmini amalga oshirish bo'yicha faol ishlar olib borilmoqda, degan xulosaga kelish mumkin.

Xulosa. Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, mamlakatimizda atrof tabiiy muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona va maqsadli foydalanishda hamda fuqarolarning qulay atrof muhitga bo'lgan huquqlarini ta'minlashda ekologik auditni milliy qonunchiligimiz va xorijiy davlatlar tajribasi misolida huquqiy ta'minlash maqsadga muvofiq bo'lib hisoblanadi.

Shundan kelib chiqqan holda Mamlakatimizda fuqarolarning ekologik huquqlarini mustahkamlovchi "Ekologiya kodeksi"ni qabul qilish va ushbu kodeksning ayrim bob va moddalarida ekologik audit munosabatlarini mustahkamlash taklifini bildiramiz.

Адабиётлар/Литература/References:

1. <https://daryo.uz/2022/02/02/odamlarimiz-hatto-hovlisi-atrofini-tozalashdan-daraxt-gul-kochat-ekib-saranjom-sarishta-qilib-qoyishdan-erinadigan-bolib-goldi-shavkat-mirziyoyev>
2. Xolmo'minov J.T. Ekologiya huquqi (darslik). T., 2018. B. 110.
3. Usmonov M.B. Ekologiya huquqi. Darslik. I qism. - T.: O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Harbiy-texnik instituti, 2018. B. 248.
4. Усмонов М.Б., Рустамбоев М.Х., Холмўминов Ж.Т. ва бошқалар Экология ҳуқуқи олий ўқув юртларининг ҳуқуқшунослик мутахассислиги бўйича таълим олаётган талабалари учун дарслик. Т. Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси "Адабиёт жамғармаси" нашриёти 2001. Б.91
5. <https://www.ecouz.uz/post-news/aWqHu3R0mECVovj04NPzqshJAlk7sWvG>
6. Нуридуллаев А.А. Ўзбекистон Республикасида экологик экспертизани ҳуқуқий таъминлаш масалалари: Юрид. фан. номз....дисс. –Т., 2011, 103-104-бетлар
7. Чхутиашвили Л.В. Общественный экологический контроль: проблемы и перспективы // Правовая информатика. – 2015. – №4. – С.56.
8. Савченко Е.С. Проблемы и перспективы организации экологического аудита в Украине // Актуальные проблемы охраны природы, окружающей природной среды и рационального природопользования: материалы международной научно-практической конференции. –Чебоксары, 2010, 214-бет
9. Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 29.01.2022-y., 06/22/60/0082-son.

10. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 31.10.2019-y., 06/19/5863/3979-son; 13.11.2020-y., 06/20/6110/1512-son; 17.03.2021-y., 06/21/6188/0216-son.
11. Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 30.12.2021-y., 07/21/76/1231-son.
12. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 07.09.2020-y., 09/20/541/1260-son; 09.01.2021-y., 09/21/9/0007-son, Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 27.12.2021-y., 09/21/774/1198-son
13. Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 04.06.2021-y., 09/21/343/0520-son.
14. <http://www.ukrecoaudit.com/>
15. Закон Республики Казахстан от 15 июля 1997 года № 160-1 «Об охране окружающей среды»; Закон Республики Казахстан от 18 марта 1997 г. № 85-1 «Об экологической экспертизе», Постановление Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2004 года № 889 «О некоторых вопросах лицензирования и ведения экологической аудиторской деятельности» (утратили силу) <http://www.base.spinform.ru>
16. Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 27 марта 2006 г. № 19 «Об утверждении Правил проведения экологического аудита»

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 1 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).